

Arvelader at paalægge vedkommende Gaardarving forskellige Indfrænkninger for hans Livstid i Dispositionsretten over Gaarden. Jeg for mit Vedkommende er enig i det Væsentlige i disse Bestemmelser i § 22. Jeg tror, det er hensigtsmæssige og gode Bestemmelser; men det forekommer mig dog ikke, at den ærede Justitsminister tilfulde har naaet Alt, hvad han i det Mindste i sin Motivering i det andet Thing udtalte, at han tilsigtede herigjennem at naa. Hvis jeg ikke tager fejl, yttrede han, at det var hans Maal at tilvejebringe fuldstændig Lighed i Testationsretten mellem alle Landeieendomsbesiddere uden Hensyn til deres Hartkorn. Dette er jo ikke naaet. Der bliver jo altid den Forskjel tilbage, at de Besiddere paa Landet, der anses eller kaldes for Selveierbønder, efter Forordningen af 13de Mai 1769 og 22de November 1837 vilde kunne benytte andre Testationsformer end Sædegaardseierne, idet de kunne diktere Retsskrivere deres sidste Billie til Protokollen, medens Sædegaardseierne alene kunne benytte Lovens almindelige Testationsform, men Sædegaardseierne have desuden Valget imellem at benytte Selveierbøndernes Ret efter Forordningen af 22de Novbr. 1837 eller at bruge den tidligere Ret efter Arveloven af 21de Mai 1845 § 27. Der bliver altsaa en Ulighed tilbage, men denne behøver, som det synes mig, ikke at være tilstede. Det forekommer mig, at det vel var værd at overveje, om man ikke kunde komme fuldstændig bort fra denne Ulighed derved, at man for Selveierbøndernes Vedkommende ophæver de forældede Former, der ere foreskrevne i de foranførte Lovbud, og jeg tror oprigtig talt ikke, at der er nogen særlig Trang mere til de der bestemte særegne Former. Jeg tror, at Selveierbønderne nu omstunder meget godt kunne være tjente med at anvende Lovens almindelige Regler om Testationsformerne, og paa den anden Side forekommer det mig naturligt, at man for Fremtiden ikke længer gav Sædegaardseierne Valget imellem at benytte den særegne Ret efter Forordningen af 1837 og Retten efter § 27 i Forordningen af 1845, men overhovedet foreskrev, at de kun skulde have den Testationsmyndighed, som tilkommer Selveier-

bønderne. Naar der saaledes blev slaaet Noget af paa begge Sider, kunde en fuldstændig Retsslighed indtræde paa dette Omraade. Med disse Bemærkninger skal jeg, idet jeg gjentager min Anerkjendelse af Lovforslaget i dets Helhed, tillade mig at anbefale det til en hurtig og velvillig Behandling af det høie Thing.

Chr. Rimestad: Ogsaa mig har det naturligvis været en Glæde at se dette Lovforslag fremkomme, og netop fra den Side, fra hvilken det er fremkommet, som et Regjeringsforslag; thi hvor villig jeg end altid har været til at anerkjende de Bestræbelser, som fra den foregaaende ærede Talers og hans Medforslagsstilleres Side ere viste for at fremme denne Sag, har det dog altid staaet klart for mig, at man aldrig kunde vente, at den vilde kunne trænge ind i Livet paa en nogenlunde fyldestgjørende Maade, naar den ikke blev baaren frem ved Regjeringens eget Initiativ, og det ikke blot fordi denne Sag naturligvis fremfor de fleste andre kræver en forudgaaende Behandling af et Materiale, der kun staaar Regjeringen til Raadighed, men ogsaa fordi den berører saa overordentlig vigtige, indflydelsesrige og mægtige Interesser, at man vanskeligt vil kunne paa nogen Maade, om jeg saa maa sige, hugge igjennem, naar ikke Lovforslaget bliver baaret frem af en Regjering, der vil paatage sig Ansvaret derved og støtte det ved sin Autoritet. Denne min Betragtning af Lovforslaget maa naturligvis ogsaa paa den anden Side fremkalde en Beredvillighed til at offere, hvad jeg tror at kunne forsvare at offere af egne Meninger om, hvad et saadant Lovforslag som dette helst burde give, en Beredvillighed til at slaa af paa egne Fordringer og gribe det Næstbedste for ikke at gaa glip af det Gode. Thi jeg kan ikke negte, at for mig stiller det sig ikke saaledes, som om dette Lovforslag giver det, jeg vilde kalde det Bedste. Derimod skal jeg villig indrømme, at det paa en særdeles fyldig Maade fyldestgjør Grundlovens Bud, medens jeg paa den anden Side ogsaa maa erkjende — og deri har det sin væsentlige Styrke — at det netop holder sig indenfor den ved Grundloven givne Ramme; thi jeg kan ikke med den ærede foregaaende